

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Тиравська О. І.

ЛЕКЦІЯ № 1

з навчальної дисципліни

**«ОБСТЕЖЕННЯ, МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА КОНТРОЛЮ ПРИ
ПОРУШЕННЯХ ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»**

для студентів спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія

ТЕМА: ОБСТЕЖЕННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ

План

- структура реабілітаційного процесу;
- зміст та складові реабілітаційного обстеження;

1. Структура реабілітаційного процесу.

Обстеження - одна із складових діяльності фіз. реабілітолога.

У вітчизняній фаховій наук.-метод. літературі складові є визначеними дуже нечітко.

Складові діяльності фіз. реабілітолога (на основі власних досліджень):

- обстеження для визначення функціональних порушень та обмежень;
- прогнозування результатів реабілітаційного втручання;
- планування реабілітаційної програми;
- виконання реабілітаційної програми;
- оцінювання результатів (скорочене обстеження), контроль та корекція реабілітаційної програми.

Складові визначають не лише *зміст*, але й *послідовність* діяльності фіз.реабілітолога.

Складові тісно пов'язані, впливають одна на одну.

- кожна наступна складова залежить від попередньої (на початку роботи з пацієнтом)
- у подальшому виникає зворотній вплив (якщо необхідна корекція програми)

2. Зміст та складові реабілітаційного обстеження.

Обстеження – збір відповідної і точної інформації для оцінки фізичного стану пацієнта і визначення функціональних порушень та обмежень.

Обстеження завжди повинно передувати будь-якому втручанню. Помилки у обстеженні спричиняють помилки у подальшій діяльності реабілітолога.

Обсяг втрати фізичних функцій – різниця між вихідним рівнем (станом пацієнта до травми або захворювання), та станом на час обстеження.

Основою обстеження у фізичній реабілітації є обстеження опорно-рухового апарату – ОФО. ОФО переважно застосовується в травматології та ортопедії.

Порушення ОРА – первинні і вторинні.

Реабілітаційному обстеженню завжди передує візит пацієнта до лікаря, який встановлює медичний діагноз та розглядає доцільність скерування пацієнта до фізичного терапевта.

Фізичний терапевт обстежує пацієнта відповідно до медичного діагнозу і встановлених лікарем *протипоказів* та *застережень* (пояснити різницю), які стосуються рухових режимів (ЛФК), амплітуди рухів, положень тіла, силових та функціональних навантажень.

Обстеження може охоплювати антропометричні показники; поставу, ходу, м'язову силу та м'язовий тонус, амплітуду рухів у суглобах, рівновагу, координацію; інтенсивність та характер болю; основні життєві показники; функціональні обмеження; можливості самоогляду та самообслуговування.

Результат обстеження – кількісні та якісні показники.

Кількісні – *скільки?* Можемо виміряти у встановлених одиницях виміру: ньютони або кілограми (сила), вати (потужність), градуси (амплітуда руху).

Якісні – описують *як* відбувається рух: скутість, дискомфорт, наявність крепітації, біль (може розглядатись як кількісний показник!).

Складові реабілітаційного обстеження (Сиріакс, Келтенборн, Мейтланд):

- спостереження (неперервне) – *дивимось*;
- суб'єктивна оцінка стану пацієнта – *слухаємо*;
- об'єктивна оцінка стану пацієнта – *обстежуємо*.

Рекомендована література:

1. Бас О. Реабілітаційне обстеження жінок після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С. 22–25.
2. Бас О. А. Реабілітаційне обстеження жінок з лімфостазом / Бас О. А., Гречин В. М. // РМЖУА. – 2018. – Vol. 3, N 1. – Р. 10.
3. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц / К Букуп, Й. Букуп. – 3-е изд., перераб и доп. – Москва : Мед. лит., 2018. – 384 с.
4. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
5. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
6. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2015. – 428 с.
7. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2005. – 471 с.
8. Обстеження як функціональна підсистема фізичної реабілітації/терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / Герцик А., Тиравська О. // Молодіжний наук. вісник Східноєвроп. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт. – 2016. – № 22. – С. 65–73.
9. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 3. – С. 171–175.
10. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.
11. Коритко З. Медико-біологічні основи фізичного виховання / Зоряна Коритко. – Львів,

2002. – 51 с.

12. Крук Б. Рекомендації щодо використання вправ, спрямованих на розвиток сили м'язів, у фізичній реабілітації осіб із хребетно-спинномозковою травмою / Богдан Крук // Молода спортивна наука України : зб. наук. ст. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2004. – Вип. 8, т. 2. – С. 202–205.
13. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів: ЛДУФК, 2019. – 86 с.
14. Мазепа М. Тестування функцій кисті у хворих на системну склеродермію / Марія Мазепа, Оксана Тиравська, Орест Малков // Спортивна наука України. – 2018. – № 2(84). – С. 29–35. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15937>
15. Маркс В. О. Ортопедическая диагностика : руководство-справочник / В. О. Маркс. – Таганрог : Прогресс, 2001. – 512 с.
16. Олекса А. П. Ортопедія / А. П. Олекса. – Тернопіль : ТДМУ, 2006. – 528 с.
17. Паєнок О. Загальний огляд нервової системи / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
18. Паєнок О. [Черепно-мозкова травма. Травми хребта та спинного мозку](#) / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
19. Тиравська О. Вихідні показники функціонального стану опорно-рухового апарату осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2012. – Вип. 16, т. 3. – С. 236–241.
20. Тиравська О. Клінічні прояви кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта в залежності від локалізації / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С. 222–225.
21. Тиравська О. [Оптимальні вихідні положення при виконанні фізичних вправ для осіб з килами міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта](#) // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. моногр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ (ХХП), 2007. – № 5. – С. 231–233.
22. Тиравська О. Програма фізичної реабілітації осіб, оперованих із приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська, Ростислав Данилков // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2011. – Вип. 15, т. 3. – С. 293–299.
23. Тиравська О. І. Фізична реабілітація осіб, оперованих з приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і

спорту : [спец.] 24.00.03 "Фізична реабілітація" / Тиравська Оксана Іванівна ; ЛДУФК.
– Львів, 2010. – 20 с.

24. Тиравська О. Характеристика фізичних вправ, які використовуються при лікуванні кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2007. – Вип. 11, т. 2. – С. 333–336.
25. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
26. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/2468>
27. Энока Р. М. Основы кинезиологии / Р. М. Энока. – Киев : Олимпийская литература, 2000. – 399 с.
28. O'Sullivan S., Schmitz T. Physical Rehabilitation: Assessment and Treatment. – 4th ed. – Philadelphia: F.A. Davis, 2000.